

DE NIEUWE
afsluitdijk

Economische impuls

voor Noord-Nederland

Kees Terwisscha van Scheltinga,
projectteam recreatie & toerisme DNA

De Nieuwe Afsluitdijk

Samen met:

- Rijkswaterstaat
- Ministerie I&M
- maatschappelijk middenveld
- markt / bedrijfsleven
- direct belanghebbenden

Partners:

- Hollands-Kroon, Sûdwest-Fryslân en Harlingen
- Noord-Holland en Fryslân

De Afsluitdijk

Aanleg 1932

- Voor veiligheid (korte kustlijn)
- Noord-Holland en Fryslân verbinden
- Nieuwe landbouwgrond
- Wereldnieuws

Het werd:

- Een dam waardoor grootste zoetwaterbekken van West-Europa kon ontstaan
- Een iconisch landschap
- Een vroeg voorbeeld van Dutch Delta Design
- Maar ook een gebied dat we vergaten te ontwikkelen

Tot een paar jaar geleden.....

- Afsluitdijk niet veilig genoeg meer (2006)

De Nieuwe Afsluitdijk

Grote maatschappelijke uitdagingen:

- Klimaatverandering en zeespiegelstijging
- Hoge waterveiligheidsnormen
- Schone energie maken
- Betere zoet-zout overgangen voor de natuur

Het Rijk investeert daarom € 800 miljoen in waterveiligheid en –management

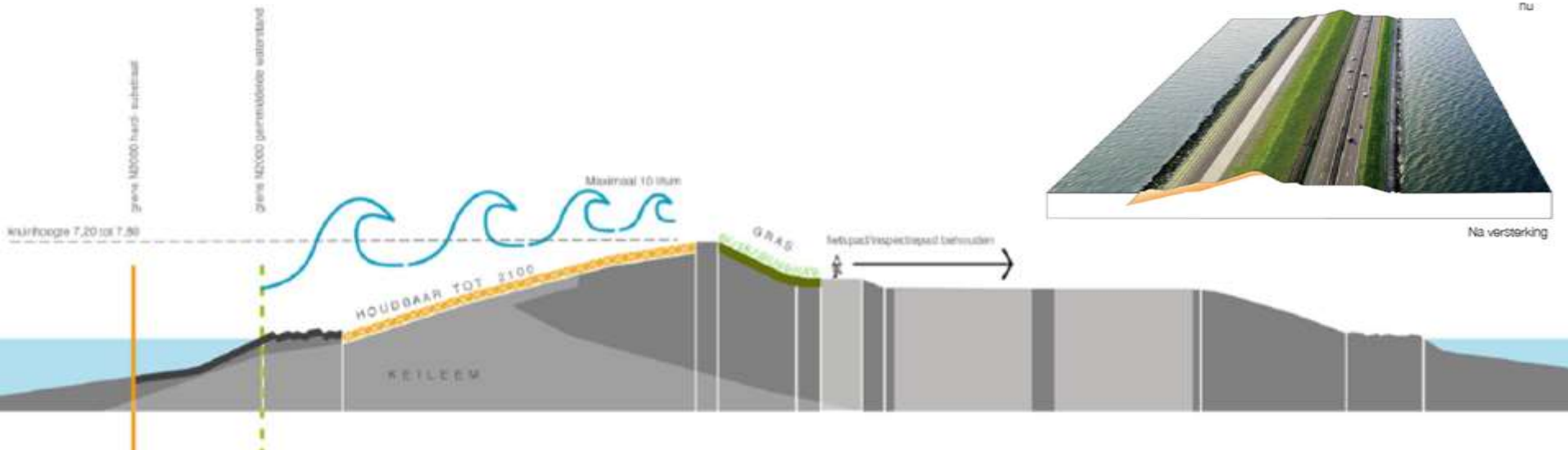
Ons regionale programma De Nieuwe Afsluitdijk is additioneel:

- Wij richten ons op regionaal economische spin-off
- We doen dat door vernieuwend te zijn rondom het thema water.

Overslagbestendige dijk

Uitgangspunten:

- Overslagbestendige binnenzijde
- Uniforme buitenbekleding
- Versterken sluizen
- Vergroten waterafvoer

Vismigratierivier

Afsluitdijk was voor veiligheid, nieuw land & zoetwater

Nadeel:

- Afsluiting van de Zuiderzeedelta
- Grote gevolgen natuur en ecologie
- Nog steeds zoeken miljoenen vissen een doorgang naar hun (zoete) paaigronden

DNA aanpak:

- Vismigratierivier: innovatie van wereldformaat waardoor Nederland zijn positie op gebied van Dutch Delta Design wederom waarmaakt.

Vismigratierivier

Afsluitdijk - Energiedijk

- Wereld staat voor enorme uitdaging
- Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen
- We moeten ons inzetten en innovatief blijven

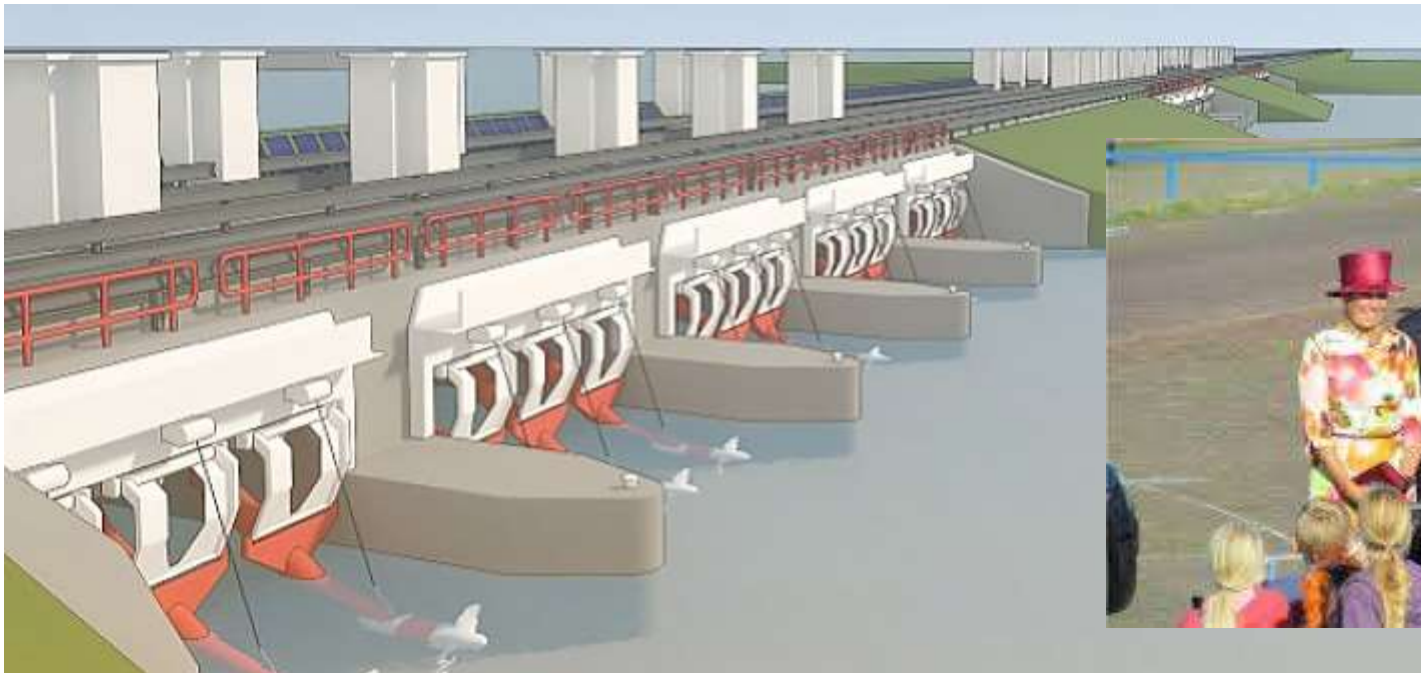
Duurzame projecten

- Blue Energy
- Getijden Energie
- Zonne Energie
- ?

DE NIEUWE
afsluitdijk

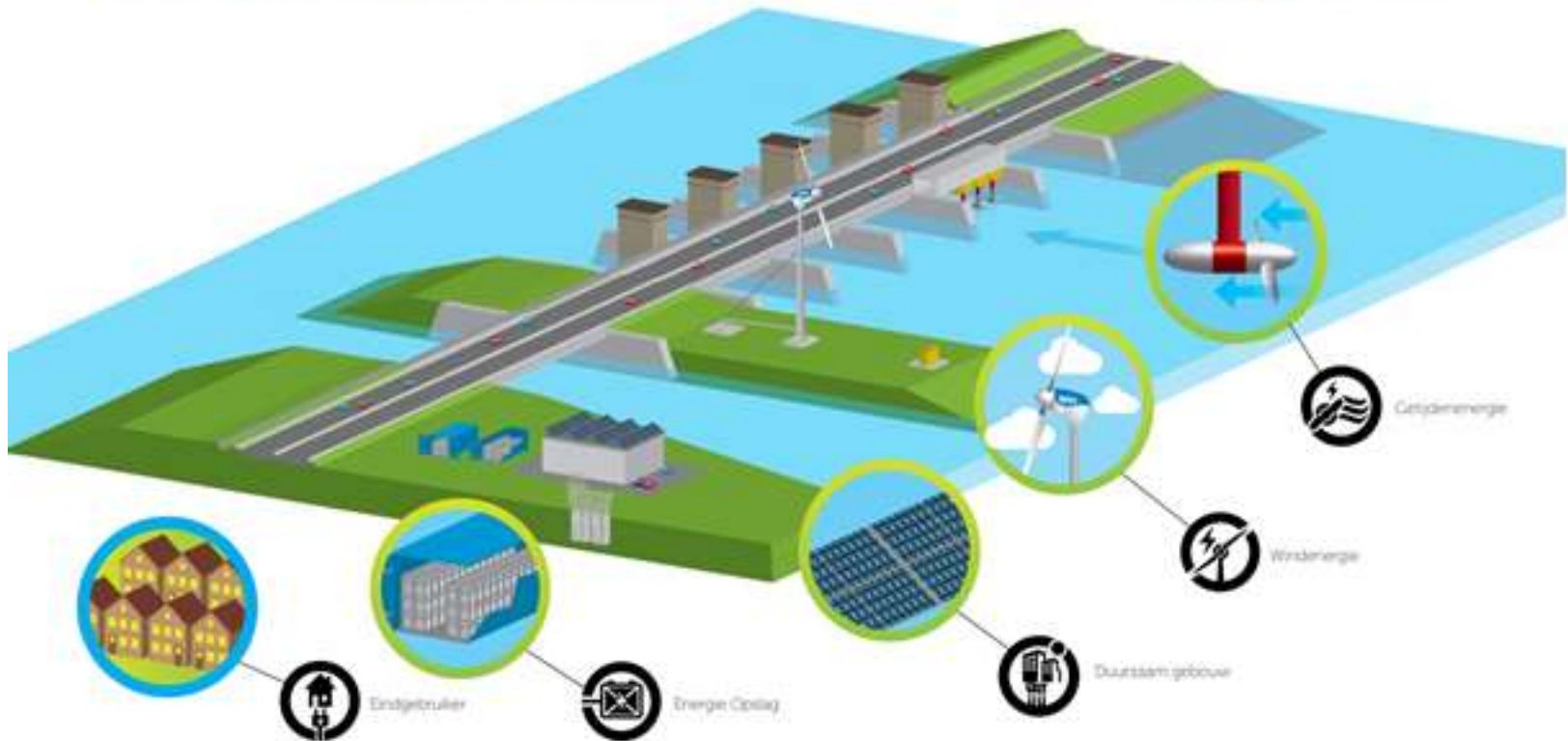

Future Energy

OFF-GRID TEST CENTRE

Future Energy

DE NIEUWE
afsluitdijk

Solar, wind, ...?

Kansen regionale bedrijfsleven

- Indirect belang industrie / MKB o.a. scheepsbouw
- Recreatief-toeristisch (incl. Lwd2018)
- Innovatie, o.a. gebied duurzame energie
- Uitvoering werkzaamheden Afsluitdijk

PI 66

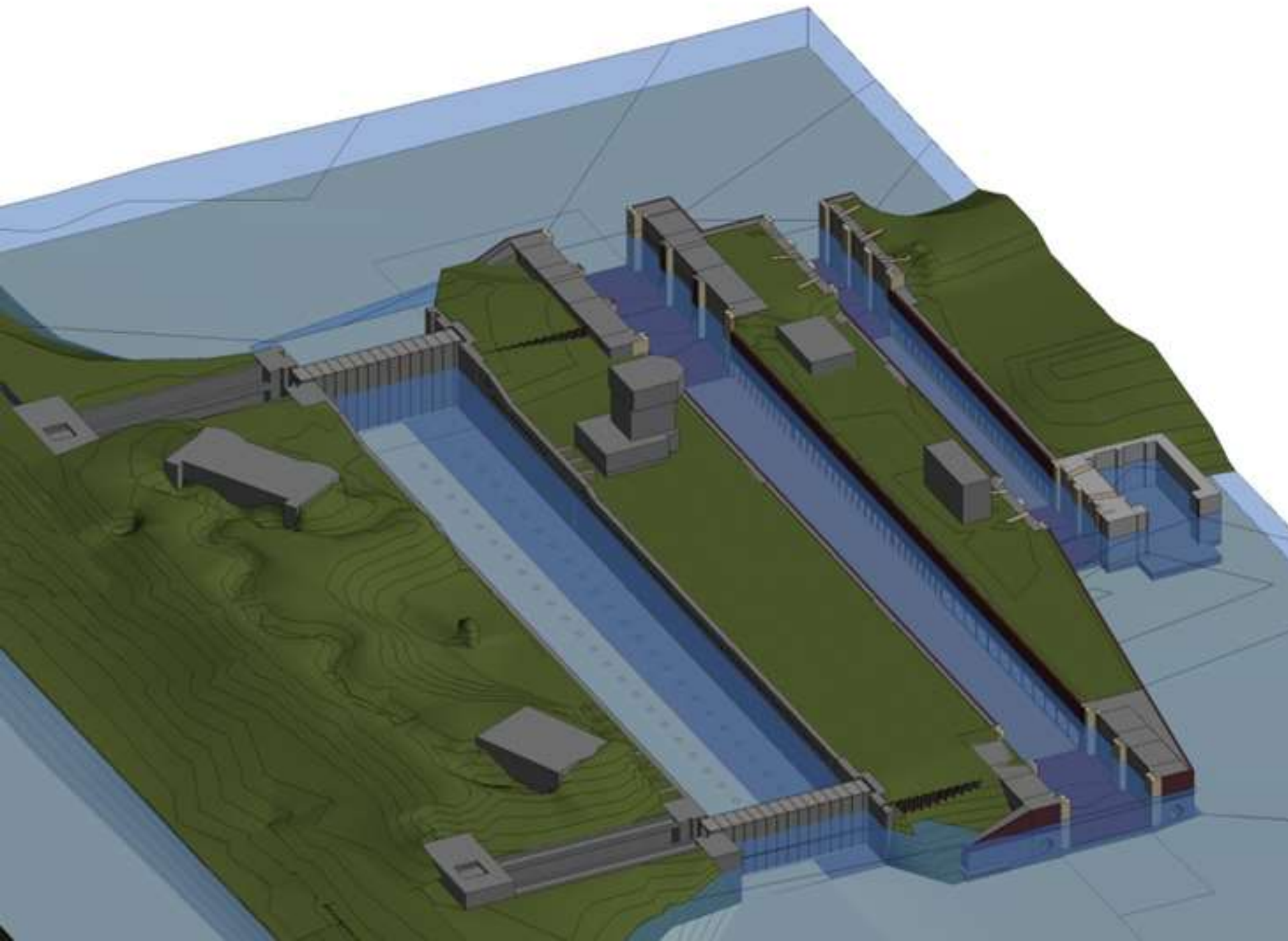
DE NIEUWE
afsluitdijk

- Sluizen bij Kornwerderzand zijn te klein
- Grote sluizen versterken positie jachtbouw
- Markt: nieuwe ultra yachts en refitt.
- Waarom: regionale economie versterken

Sluis Kornwerder- zand

Afsluitdijk:

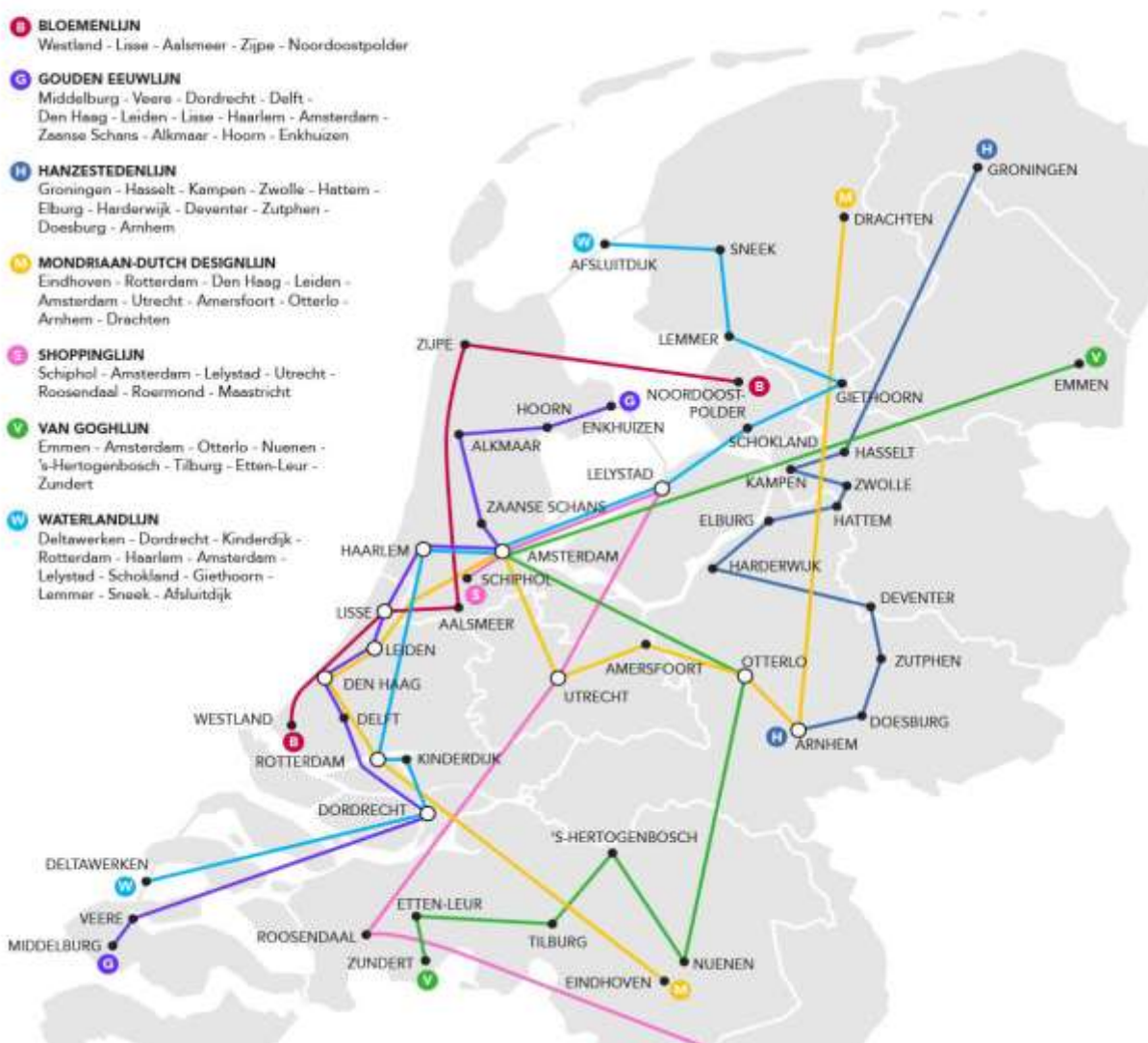

- Streep op een kaart
- Voor veiligheid, nieuwe gronden en zoet water
- Gelegen aan Unesco Werelderfgoed Waddenzee
- Icoon waterbouwkunde, bedekt met monumenten vergezichten, waterbouwkunde en Atlantikwall, WOII
- Hij valt nu al bij 300.000 (deels) buitenlandse toeristen in de smaak

.....het is zo'n normaal onderdeel van onze omgeving .....ergens vergeten wat te exploiteren?....

HollandCity

- B** **BLOEMENLIJN**
Westland - Lisse - Aalsmeer - Zipe - Noordoostpolder
- G** **GOUDEN EEUWLIJN**
Middelburg - Veere - Dordrecht - Delft - Den Haag - Leiden - Lisse - Haarlem - Amsterdam - Zaanse Schans - Alkmaar - Hoorn - Enkhuizen
- H** **HANZESTEDENLIJN**
Groningen - Hasselt - Kampen - Zwolle - Hattem - Elburg - Harderwijk - Deventer - Zutphen - Doesburg - Arnhem
- M** **MONDRIAAN-DUTCH DESIGNLIJN**
Eindhoven - Rotterdam - Den Haag - Leiden - Amsterdam - Utrecht - Amersfoort - Otterlo - Arnhem - Drachten
- F** **SHOPPINGLIJN**
Schiphol - Amsterdam - Lelystad - Utrecht - Roosendaal - Roermond - Maastricht
- V** **VAN GOGHLIJN**
Emmen - Amsterdam - Otterlo - Nuenen - 's-Hertogenbosch - Tilburg - Etten-Leur - Zundert
- W** **WATERLANDLIJN**
Deltawerken - Dordrecht - Kinderdijk - Rotterdam - Haarlem - Amsterdam - Lelystad - Schokland - Giethoorn - Lemmer - Sneek - Afsluitdijk

Afsluitdijk: Je moet er geweest zijn

Doel: meer toeristen + langer vasthouden:

- Openstelling high-end innovaties over ecologie en duurzaamheid
- Nieuwe fiets- en wandelroutes langs het Wad
- Den Oever Waddenpoort
- Nationaal Monument opwaarderen
- Kornwerderzand opwaarderen
  - Nieuw belevingscentrum Kornwerderzand (poort Lwd2018)
  - Het 'adres' voor het Unesco World Heritage Waddenzee
  - Kazematten Museum /Stelling Den Oever / Atlantikwall
  - Begeleide tochten naar VMR, Blue Energy Getijdenenergie
  - Betere stranden en camperplekken

Bovenaanzicht referentieontwerp buitenruimte Monument

Kornwerderzand

Ruimte voor initiatieven in R&T

Ideeën:

1. Voor de wind-arrangement: met de wind mee fietsen, skeeleren, steppen, etc. Beginnen met koffie/gebak, onderweg stempelen op pleisterplekken, aankomst eten & drinken, vervoer terug.
2. Excursies op Wad: eco-toerisme: vogels, zeehonden, bruinvissen.

Mogelijkheden:

- Arrangementen
- Ferries
- Begeleide zwerftochten / excursies
- Betere stranden en camperplekken

Leeuwarden-Fryslân 2018

Namens NL - Culturele Hoofdstad van Europa

- Beleefcentrum DNA toegangspoort voor Lwd2018 (vanuit A'dam/Schiphol)
- NBTC speciale aandacht voor buitenlandse toeristen
- Programma Sense of Place biedt mogelijkheden voor een bijzonder 'reisprogramma' dat plek, verhaal en gemeenschap aan elkaar verbindt. Concept rond natuur- en culturreizen: Journey of the North
- Heb je een idee voor een project of evenement in 2018?
www.2018.nl/nl/projectidee

Effecten

Totaaloverzicht effecten voorgenumen plannen voor De Nieuwe Afsluitdijk

Investeringsom	<ul style="list-style-type: none"> • Eenmalig circa 830 tot 850 miljoen euro.
Tijdelijke effecten gedurende realisatiefase	<ul style="list-style-type: none"> • Uitgaande van een lokaal/ regionaal aandeel van 10 à 20% gaat het in totaal om 800 tot 1.600 arbeidsjaren aan tijdelijke werkgelegenheid. • Uitgaande van een uitvoeringstermijn van 4 jaar gaat het op jaarbasis om 200 tot 400 arbeidsjaren.
Structurele effecten na realisatie/ openstelling van de voorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> • Het structurele werkgelegenheidseffect voor de omliggende regio wordt in deze studie geraamd op (jaarlijks) circa 85 tot 110 arbeidsjaren. • Hier bovenop komt het uitstralingseffect vanwege de verruiming van de sluisen die voor de omliggende regio wordt geraamd op maximaal 300 arbeidsjaren (structureel) en het effect van het Beleefcentrum en daarmee samenhangende voorzieningen op de versterking en verbreding van het toeristisch-recreatief product in de regio (structureel: 45 - 65 arbeidsjaren).

Start dijkversterking

In 2018 start de versterking van de Afsluitdijk en de kunstwerken. Het Rijk besteedt deze werkzaamheden eind 2016 aan in een DBFM-contract (Design, Built, Finance & Maintain, red.).

In het contract is ook werk opgenomen dat is vastgelegd in de Realisatie Overeenkomsten die het Rijk en de regio afsloten met betrekking tot:

- Vismigratierivier (het 'gat' in de dijk)
- duurzame energie
- aanpak monument (herinrichting buitenruimte)
- buitendijkse fietspaden (Den Oever - Monument en Kornwerderzand - Zurich)

Kansen regionale bedrijfsleven bij aannemer

- In de emvi (economisch meest voordelige inschrijving) wegen ontwerp, ruimtelijke kwaliteit, hinder, fasering en duurzaamheid mee.
- En de mate waarin het regionaal bedrijfsleven de kans krijgt te participeren.
- I.s.m. met de betrokken gemeenten laat DNA hiervoor een bidbook opstellen.

Bidbook:

- Doel is om het regionale bedrijfsleven, en dan met name het MKB, onder de aandacht te brengen bij investeerders en uitvoerders op en rond de Afsluitdijk.
- Dit in de vorm van een bidbook, waarin bedrijven zich presenteren.
- Zo verwacht het projectbureau de inzet van het regionale bedrijfsleven op zowel de korte als lange(re) termijn te stimuleren.

Najaar werkconferentie recreate & toerisme
De Nieuwe Afsluitdijk: zinvol of niet?

Vragen?

Meer info: www.denieuweafsluitdijk.nl